

Skjøndt den er i aabenbar Strid med vort Appelsystems Bæsen, efter det nævnte Mindretals Fremstilling skal være meget almindelig i Høiesteret, skulde være at foretrække i Henseende til Sagens hurtige Tilendebriugelse fremfor et System, der vel tilstøder ny Foretagelse af Sagen, men kun under Forudsætning af, at Retten bevilger en saadan i Erkjendelse af, at Manglerne ved den tidligere Bevisførelse maa anses for undskyldelige. Selv om man antager, at Domstolene bør være meget liberale med at tilstaa ny Foretagelse af Sagen, er dog Rettens Kontrol her tilstede, og ugrundet Forhaling af Sagen kan modvirkes ganske anderledes end efter det nugældende System, hvor enhver nok saa temerær Appel kan iværksættes lige til Høiesteret (naturligvis forudsat at Sagen har den hos os meget lille summa appellabilis), og hvor Bevilling til at fremsætte nye Beriser i Appelinstanten altid gives uden al Eftervisning af tilstrækkelig Grund. Forøvrigt er det, som let ses, i Grunden ikke fra et principielt Standpunkt, at der kan gjøres Indvendinger mod det nævnte Mindretals Forslag, forsaavidt som det er Meningens med det, at Umiddelbarhedsprincippet skal opretholdes derved, at den hele Bevisførelse skal gjentages for Høiesteret i Tilfælde af Landsretsdommens Appel, saaledes altsaa at Parter, Bidner og Syns- og Skjønsmænd skulle møde paany for Høiesteret og atter fuldstændigt afhøres der; men det kan navnlig angribes fra et praktisk Synspunkt, dels fordi det vilde forøge Høiesterets Forretningsbyrde i en saadan Grad, at det er tvivlsomt, om Retten vilde kunne overkomme det, dels fordi den ved Lovforslaget allerede stærkt forøgede Bebyrdelse af Parter, Bidner og Syns- og Skjønsmænd med Reiser og personlige Møder vil blive yderligere meget betydeligt udvidet, og selvfølgelig derved ogsaa Udgifterne ved Rettergangen stige. Det er heller ikke Meningens med den tydske Proceslovs Regler om „Berufung“, at Umiddelbarhedsprincippet skulde gennemføres i samme fulde Omfang i Appellen som i første Instants, men det er forudsat, at det skrevne Bevismateriale fra den foregaaende Instants for en væsentlig Del skulde kunne benyttes, saa at en fornøyet Afhørelse af Bidner og Parter skulde høre til Undtagelserne, og det kan i alt Fald ikke betvivles, at Lovens praktiske Gjennemførelse vil komme til at gaa stærkt i den Retning, og den hele Procedure i Appelinstanten i Reglen komme til at hvile paa et skriftligt Bevismateriale. Mindretallets Forslag gaar saaledes ifølge dets Hensigt ikke ud paa det, som nu er bleven den endelige Ordning i den tydske Proceslov, og som i Virkeligheden er en af praktiske Hensyn foranlediget Opgivelse af Umiddelbarhedsprincippet for Appelinstantens Vedkommende, men deraf følger ogsaa, at Mindretalsforslaget ikke vil kunne frembyde de samme Fordele og Værdier som den tydske Lovs System.

Et andet Mindretal i Proceskommissionen (Utsig) har i det Hele ikke kunnet slutte sig til Kommissionsforslagene og fraraadet at foretage en saa gennemgribende Forandring af den gjældende Procesmaade og Retsorganisation. Dette Mindretal har ment, at man burde indskrænke sig til at foretage saadanne Ændringer i den bestaaende Ret og give saadanne Tillæg til den, at de vigtigste og føleligste Ulemper ved den gjældende civile Procesmaade kunde afhjælpes, hvorved det da tværtimod forudsættes, at mundtlig Forhandling i et vist Omfang ikke var udelukket, ja endog maatte kunde bruges med Nytte. Men da dette Mindretal ikke har udtrykt sin Dissens i bestemt formulerede Forslag eller Ændringsforslag, men indskrænket sig til almindeligt holdte Antydninger, maa Ministeriet paa Sagens nærværende Trin indskrænke sig til den Bemærkning overfor det nævnte Mindretal, at den af det antydede Fremgangsmaade efter Ministeriets Mening ikke vilde kunne anses for, og sandsynligvis heller ikke af Rigsdagen vilde blive taget for et virkeligt Forsøg paa at udføre Grundlovens § 74, der ikke indskrænker sig til at udtale, at der skal arbejdes henimod Offentlighed og Mundtlighed ogsaa i Civilprocessen, men fordrer, at Offentlighed og Mundtlighed ikke blot saa snart som muligt, men ogsaa saa vidt som muligt skal gennemføres i hele Retspleien.